

Số: 4821 /KH-SYT

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 25 tháng 5 năm 2016

KẾ HOẠCH
Phòng chống dịch chủ động năm 2016

A. Kết quả phòng, chống dịch năm 2015

I. Số liệu dịch bệnh năm 2015

Trong năm 2015, ngoại trừ bệnh Sốt xuất huyết, nhìn chung tình hình các bệnh truyền nhiễm gây dịch tại thành phố diễn tiến khá ổn định. Các bệnh lây qua đường hô hấp như: Cúm, Sởi, Rubella, Quai bị, Thủy đậu giảm. Bệnh Tay chân miệng giảm so với năm 2014. Các bệnh lây truyền qua động vật như Hanta virus, nhiễm xoắn khuẩn Lepto cũng giảm, riêng bệnh Liên cầu lợn thì ghi nhận số ca mắc tăng so với năm 2014 với 03 ca tử vong. Chưa phát hiện ca cúm A/H5N1, cúm A/H7N9 và MERS-CoV tại thành phố.

- 1. Hội chứng viêm đường hô hấp cấp tính vùng Trung Đông (MERS-CoV):** không ghi nhận trường hợp mắc MERS-CoV
- 2. Dịch bệnh Ebola:** không ghi nhận trường hợp mắc Ebola
- 3. Bệnh lây qua đường hô hấp:**

Nhìn chung các bệnh lây qua đường hô hấp như: Cúm A, Sởi, Rubella, Thủy đậu, Quai bị giảm và không ghi nhận trường hợp Cúm A/H5N1. Năm 2015, ghi nhận 01 trường hợp tử vong do nhiễm não mô cầu vào tháng 3 tại phường Tân Kiểng – Quận 7.

Qua giám sát tại trường học, phát hiện các 7 ổ dịch thủy đậu tại Quận 1 (01 ổ dịch), Quận 12 (02 ổ dịch), Bình Thạnh (04 ổ dịch) và 02 ổ dịch Quai bị ở 2 trường học tại Quận 5.

4. Bệnh sốt xuất huyết:

Toàn thành phố ghi nhận 11.786 ca bệnh Sốt xuất huyết (SXH), tăng 75% so với cùng kỳ năm 2014 (6.715 ca). Số ca tử vong SXH năm 2015 là 7 ca, tăng 02 ca so với năm 2014 (5 ca).

Tỷ lệ mắc SXH/100.000 dân năm 2015 là 145/100.000 dân cao hơn mức chỉ tiêu năm 2015 (120/100.000 dân) và cụ thể từng quận, huyện như sau:

- 12/24 quận, huyện có tỷ lệ ca bệnh trên 100.000 dân cao hơn mức trung bình của toàn thành phố: Quận 1, Quận 2, Quận 3, Quận 4, Quận 5, Quận 6, Quận 7, Quận 8, Quận 10, Bình Tân, Bình Chánh và Nhà Bè. đặc biệt Quận 7 (290/100.000 dân), Quận 2 (247/100.000 dân), Nhà Bè (221/100.000 dân), Quận 5 và Quận 1 (209/100.000 dân), Quận 10 (195/100.000 dân);

- 6/24 quận, huyện có tỷ lệ SXH/100.000 dân dao động từ 126-138/100.000 dân như vẫn còn cao hơn so với chỉ tiêu năm 2016 như: Quận 11, Quận 9, Bình Thạnh, Tân Bình, Tân Phú và Cần Giờ.

- 6/24 quận, huyện có tỷ lệ dưới mức chỉ tiêu năm 2015: Quận 12 (118/100.000 dân), Phú Nhuận (104/100.000 dân), Thủ Đức (103/100.000 dân), Hóc Môn (87/100.000 dân), Gò Vấp (86/100.000 dân) và Củ Chi (48/100.000 dân).

5. Bệnh tay chân miệng:

Số ca bệnh Tay chân miệng (TCM) năm 2015 là 5.312 ca giảm 32.45% so với cùng kỳ 2014 (7.853 ca). Số ca TCM ở hầu hết các quận/huyện đều giảm, chưa ghi nhận trường hợp tử vong nào. Năm 2015, qua giám sát bệnh truyền nhiễm tại trường học phát hiện 19 ổ dịch TCM ở 17 trường học tại 8 quận/huyện với 158 ca bệnh. Các ổ dịch trong trường học được xử lý triệt để nên không lan rộng, không diễn tiến kéo dài.

6. Bệnh sốt rét:

Năm 2015, số bệnh nhân Sốt rét giảm nhiều so với năm 2014 (28/57 ca), không có ca Sốt rét ác tính, không có ca tử vong do Sốt rét, không có dịch Sốt rét xảy ra.

Bệnh viện thành phố đã phát hiện và điều trị 28 ca Sốt rét ngoại lai do đi làm việc ở các tỉnh về: Long An, Bình Dương, Tây Ninh, Bình Phước, Đồng Tháp, An Giang, Campuchia, Lào...

7. Các bệnh lây từ động vật sang người:

Không ghi nhận trường hợp mắc Hanta và Dịch hạch; đối với bệnh nhiễm xoắn khuẩn vàng da ghi nhận 3 ca mắc. Năm 2015, có 5 ca mắc bệnh Liên cầu lợn tăng 150% so với năm 2014 (2 ca), trong đó có 03 ca tử vong.

8. Các bệnh lây qua đường tiêu hoá:

Năm 2015, không ghi nhận trường hợp mắc Tả. Số ca Thương hàn là 60 ca, tăng 17.65% so với năm 2014 (51 ca) và ghi nhận 01 trường hợp tử vong có tiền sử bệnh Caroli tại Vĩnh Lộc B-Bình Chánh vào tháng 3. Bệnh tiêu chảy có 4.699 ca giảm 29.78% so với năm 2014 (6.682 ca) và không có trường hợp tử vong.

9. Các bệnh truyền nhiễm khác: được kiểm soát tốt, không xuất hiện ổ dịch.

II. Kết quả thực hiện chỉ tiêu đề ra năm 2015

STT	Chỉ tiêu năm 2015	Kết quả	So với KH 2015
1	Không chế số ca mắc SXH (giảm 16% trung bình tỷ lệ mắc / 100.000 dân từ năm 2006 – 2010, cụ thể ≤ 10.500 ca)	11.786 ca (145 ca/100.000)	Không đạt
2	Không chế tỷ lệ chết / mắc SXH là $\leq 0,09\%$ (cụ thể ≤ 9 ca)	7 ca	Đạt
4	Không chế tỷ lệ mắc TCM là 120 ca / 100.000 dân, tỷ lệ chết / mắc $< 0,03\%$ và không để dịch lây lan trong các trường mầm non.	5312 ca (65/100.000) 0 có ca tử	Đạt

		vong	
5	Số ca mắc Sốt rét nội tại < 0,1 ca/100.000 dân, không có ca Sốt rét tử vong.	1 ca (0,01/100.000) 0 ca tử vong	Đạt
6	90% ổ dịch bệnh truyền nhiễm được phát hiện và xử lý sớm trong vòng 7 ngày kể từ khi có ca bệnh đầu tiên.	Đạt	Đạt
7	100% ca bệnh truyền nhiễm thuộc nhóm A phải được điều tra và có hướng xử trí ngay trong 24 giờ sau khi nhận được thông tin.	Đạt	Đạt
8	Các bệnh truyền nhiễm trong chương trình TCMR: Bạch hầu <0,01/100.000 dân, Ho gà < 0,1/100.000 dân, không chế được dịch sởi, bảo vệ thành quả thanh toán bại liệt và loại trừ uốn ván sơ sinh.		Đạt
9	>90% trẻ dưới 1 tuổi tiêm chủng đầy đủ 8 loại vắc xin	Đạt (91,6%)	

Nhận xét:

Trong năm 2015, ngành y tế đã triển khai nhiều hình thức truyền thông đa dạng, định kỳ trong năm và tăng cường trong những tháng cao điểm.

Song song với việc truyền thông, nhằm đẩy mạnh kiểm soát các điểm nguy cơ gây dịch SXH, việc thực hiện xử phạt theo nghị định 176/2013/NĐ-CP cũng bắt đầu được triển khai tại 05 quận huyện (gồm quận 10, Thủ Đức, Tân Phú, Tân Bình, Bình Thạnh). Hoạt động kiểm soát bệnh truyền nhiễm trong trường học được thực hiện nghiêm túc; bước đầu phối hợp với Ban quản lý các khu công nghiệp – khu chế xuất (HEPZA) xây dựng cơ chế giám sát dịch bệnh trong các khu công nghiệp – khu chế xuất.

Sở Y tế đã tổ chức ban hành kế hoạch số 2823/KH-SYT ngày 11/05/2015 về Kiểm soát bệnh SXH và TCM tại 08 quận huyện trọng điểm với 2 giải pháp chính: (1) nâng cao chất lượng giám sát, dự báo dịch; (2) đổi mới các tiếp cận truyền thông.

Nhằm nâng cao chất lượng giám sát bệnh truyền nhiễm tại thành phố, hoạt động ứng dụng hệ thống thông tin địa lý trong giám sát dịch bệnh đã được triển khai thí điểm tại 6 phường xã thuộc 3 quận huyện gồm quận 8, Thủ Đức, Tân Bình.

Bên cạnh những hoạt động giám sát chung cho tất cả các bệnh truyền nhiễm, những bệnh thuộc các dự án của chương trình quốc gia còn được kiểm soát theo hoạt động của dự án như Sốt xuất huyết, Sốt rét, Tiêm chủng mở rộng.

III. Khó khăn và hạn chế

1. Khó khăn

Đối với các bệnh truyền nhiễm lưu hành tại thành phố, hầu hết là các bệnh chưa có vắc xin dự phòng, phòng bệnh chủ yếu dựa vào những hành vi cá nhân của họ, như vậy việc xây dựng mô hình can thiệp nhằm thay đổi hành vi là rất cần thiết và cũng là một thách thức đối với y tế dự phòng hiện nay.

Dân số đông, giao lưu mạnh dẫn đến nguy cơ cao dịch bệnh lưu hành bùng phát và các bệnh mới nổi xâm nhập cũng như ảnh hưởng lớn đến vệ sinh môi trường. Đó cũng là khó khăn áp lực cho nhân viên hệ y tế dự phòng các tuyến.

2. Hạn chế

Phòng chống dịch bệnh chủ động, hiệu quả phụ thuộc rất lớn vào hành vi cụ thể thể của người dân và cộng đồng cùng với sự quan tâm, vào cuộc thực sự của các cấp chính quyền và ban ngành đoàn thể. Mặc dù ngành Y tế đã huy động được chính quyền tham gia vào các hoạt động phòng chống dịch bệnh nhưng vẫn chưa thu hút được sự quan tâm của người dân, chưa tạo được một phong trào “Cộng đồng chung tay phòng chống dịch bệnh”.

Hoạt động truyền thông phòng, chống dịch bệnh và tiêm chủng chưa đạt hiệu quả làm thay đổi nhận thức và hành vi của cộng đồng; cách thức tổ chức chưa tiếp cận với nhu cầu của người dân.

Hoạt động phản hồi kết quả điều tra giám sát còn thực hiện thủ công, chưa có quy trình cập nhật và điều chỉnh dữ liệu dẫn đến sự chênh lệch số liệu giữa các tuyến.

Đối với tình hình dịch SXH gia tăng trong năm 2015, ngoài nguyên nhân khách quan là do diễn tiến theo chu kỳ của dịch, còn có những nguyên nhân chủ quan là xử lý ổ dịch chưa triệt để: việc xác định phạm vi ổ dịch chưa đúng do không căn cứ theo mối liên hệ dịch tễ giữa các ca bệnh mà chỉ khoanh vùng máy móc 2 ca là một ổ dịch, thậm chí phun hoá chất lẻ tẻ từng ca; hoạt động diệt lăng quăng cũng chưa được thực hiện một cách quyết liệt (phân công nhân lực không đủ, phạm vi vận động diệt lăng quăng chỉ gói gọn trong tổ có ca bệnh và không làm thường xuyên).

Các quận, huyện chưa mạnh dạn trong việc xử phạt hành chính đối với các hành vi nguy cơ gây dịch SXH.

B. Kế hoạch phòng, chống dịch chủ động năm 2016

I. Dự báo tình hình dịch bệnh năm 2016

Dự kiến số ca bệnh SXH năm 2016 sẽ không ít hơn số ca bệnh năm 2015 do ở các tỉnh đông Nam bộ trong đó có thành phố Hồ Chí Minh đã ghi nhận sự xuất hiện của type D2. Bệnh nhân nhiễm Zika virus đầu tiên cũng đã phát hiện tại thành phố và hoàn toàn không có yếu tố đi về từ vùng dịch cho thấy, bệnh có nhiều khả năng đã tồn tại tại thành phố mà chưa được phát hiện. Bệnh Chikungunya dù chưa ghi nhận trên người tại miền Nam nhưng qua giám sát tại Long An cũng đã phát hiện virus trên muỗi.

Các bệnh truyền nhiễm khác như Tay chân miệng, Thủy đậu, Quai bị, Rubella cũng cần được giám sát tích cực vì vẫn thường xuyên gây những ổ dịch khu trú trong trường học, các khu công nghiệp, khu chế xuất.

Thành phố cũng luôn phải chủ động sẵn sàng đối phó với nguy cơ xâm nhập của các bệnh như Ebola, Mers – CoV, Cúm H7N9, Cúm H5N6, Chikungunya... Ngoài ra, các bệnh lây truyền qua động vật có chiều hướng gia tăng so với những năm trước, như vậy cũng cần được quan tâm.

Sở Y tế Tp.HCM xây dựng kế hoạch hoạt động phòng chống dịch chủ động năm 2016 như sau:

II. Mục tiêu

1. Mục tiêu chung

- Không chế số ca mắc các bệnh truyền nhiễm, không để dịch lớn xảy ra.

- Nâng cao năng lực chủ động phòng chống dịch của toàn xã hội.

2. Mục tiêu cụ thể

- Không chế số ca mắc các bệnh truyền nhiễm, không để dịch lớn xảy ra

- 90% ổ dịch bệnh truyền nhiễm được phát hiện và xử lý sớm trong vòng 7 ngày kể từ khi có ca bệnh đầu tiên

- 100% ca bệnh truyền nhiễm thuộc nhóm A phải được điều tra và có hướng xử trí ngay trong 24 giờ sau khi nhận được thông tin

- >95% trẻ dưới 1 tuổi tiêm chủng đầy đủ 8 loại vắc xin

- ≥ 90% nhân viên y tế phụ trách công tác phòng chống dịch các tuyến TP – QH – PX được tập huấn về các hướng dẫn và quy trình kiểm soát bệnh truyền nhiễm gây dịch.

- 70% khu phố/ ấp có đội phòng chống dịch thường xuyên hoạt động giám sát điểm/ vùng nguy cơ gây dịch và xử lý ổ dịch bệnh truyền nhiễm.

- Hoàn thành khung chương trình truyền thông nguy cơ về bệnh truyền nhiễm cho nhân viên y tế, chính quyền và ban ngành đoàn thể.

- Triển khai hiệu quả hoạt động truyền thông giáo dục sức khỏe, góp phần khống chế dịch bệnh.

3. Chỉ tiêu

- 100% bệnh, dịch bệnh mới phát sinh được phát hiện và xử lý kịp thời

- Không chế số ca mắc các bệnh truyền nhiễm, không để dịch lớn xảy ra

Chỉ tiêu	2016	2015
Số ca SXH /100.000 dân không cao hơn số ca mắc năm 2015	<140 (<11.500 ca)	145 (11.745 ca)
Tỷ lệ chết / mắc	<0,08% (<9 ca)	0,06% (7 ca)
Số ca TCM/100.000 dân	<100 (<8.200 ca)	65 (5312 ca)
Tỷ lệ chết / mắc	<0,04% (<4ca)	0 ca
Số ca sốt rét không cao hơn số ca năm 2015	<0,01 (<8 ca)	1 ca
Tỷ lệ tử vong	0 ca	0 ca
Các bệnh truyền nhiễm trong chương trình TCMR: Bạch hầu <0,01/100.000 dân, Ho gà < 0,1/100.000 dân, khống chế được dịch sởi, bảo vệ thành quả thanh toán bại liệt và loại trừ uốn ván sơ sinh	Bạch hầu < 8 ca Ho gà <80 ca Sởi <80 ca Bại liệt: 0 ca UVSS: 0 ca	0 9 272 Bại liệt: 0 ca UVSS: 0 ca

III. Các giải pháp

1. Không chế số ca mắc thông qua thực hiện tốt giám sát dịch tễ dựa vào bệnh viện, tăng cường giám sát ca bệnh từ cộng đồng, can thiệp theo điểm nguy cơ – vùng nguy cơ, xử lý ca bệnh – ổ dịch kịp thời và đúng quy trình

- Duy trì hiệu quả hệ thống thông tin ca bệnh hiện hành, kết hợp triển khai phần mềm giám sát bệnh truyền nhiễm của Cục Y tế Dự phòng cho Trung tâm Y tế dự phòng 24 quận, huyện. Triển khai việc báo cáo bệnh truyền nhiễm theo Thông tư 48/2010 cho các bệnh viện, phòng khám tư nhân nhằm thu thập sớm thông tin về ca bệnh truyền nhiễm.

- Triển khai thí điểm ứng dụng hệ thống thông tin địa lý (GIS) trong quản lý ca bệnh và cảnh báo sớm dịch bệnh tại 6 phường gồm Phường 4, Phường 5 (Quận 8), phường Linh Trung, phường Linh Xuân (quận Thủ Đức), phường Phú Thạnh, phường Tây Thạnh (quận Tân Phú).

- Đối với những bệnh truyền nhiễm xâm nhập: phối hợp với Trung tâm Kiểm dịch Y tế quốc tế tổ chức giám sát những người trở về từ vùng dịch.

- Thực hiện giám sát điểm nguy cơ – vùng nguy cơ bộc phát dịch đối với những bệnh truyền nhiễm có số ca mắc cao và trên diện rộng như TCM, SXH.

- Phối hợp ngành giáo dục tổ chức tốt việc giám sát ca bệnh truyền nhiễm trong trường học, tập trung hỗ trợ việc giám sát bệnh trong các trường tư thục và nhóm trẻ gia đình; thực hiện nghiêm túc báo cáo hàng tuần tình hình bệnh truyền nhiễm trong trường học cho TTYTDP QH và thành phố.

- Phối hợp hoạt động giám sát chất lượng nước với kiểm soát chủ động các bệnh lây truyền qua đường tiêu hoá.

- Phối hợp với Dự án Chăm sóc sức khỏe lao động nhập cư tổ chức giám sát chủ động bệnh truyền nhiễm trong những khu nhà trọ (bệnh sốt xuất huyết, tay chân miệng, vệ sinh nước sinh hoạt và ăn uống, nhà tiêu hợp vệ sinh).

- Thí điểm triển khai hệ thống giám sát Y tế qua sự kiện tại TTYTDP TP.

2. Giảm số ca tử vong

- Truyền thông về những dấu hiệu của bệnh, cách chăm sóc bệnh tại nhà, những dấu hiệu cảnh báo phải nhập viện.

3. Nâng cao năng lực kiểm soát các bệnh truyền nhiễm của hệ thống y tế

- Tập huấn các quy trình điều tra, xử lý ca bệnh truyền nhiễm, vụ dịch cho tất cả nhân viên y tế tham gia công tác phòng chống dịch các tuyến.

- Hướng dẫn cho nhân viên tại các cơ sở y tế (bằng văn bản và tập huấn) về truyền thông phòng chống dịch bệnh truyền nhiễm, quy định về thông tin báo cáo ca bệnh truyền nhiễm và các biện pháp kiểm soát lây nhiễm trong bệnh viện.

- Thống nhất bộ công cụ điều tra xử lý dịch gồm quy trình chuẩn, biểu mẫu điều tra, biểu mẫu giám sát sử dụng trong công tác kiểm soát bệnh truyền nhiễm toàn thành.

- Triển khai bảng tự kiểm tra đánh giá công tác phòng chống dịch cho các phường, xã và TTYTDP QH.

- Đảm bảo cung ứng đầy đủ vật tư, hoá chất phòng chống dịch bệnh truyền nhiễm.

- Tăng cường sự phối hợp giữa hệ điều trị và dự phòng.

- Xây dựng cơ chế phối hợp giữa hệ điều trị – hệ dự phòng và các ban ngành khác nhằm huy động một cách hiệu quả lực lượng tham gia phòng chống dịch.

4. Nâng cao năng lực phòng chống bệnh truyền nhiễm của toàn xã hội

- Tại các KP/ ấp: Tổ chức các đội phòng chống dịch bệnh thành lực lượng nòng cốt trong giám sát các vùng nguy cơ, điểm nguy cơ và giám sát chủ động ca bệnh mới trong địa bàn phụ trách. Đây cũng là lực lượng nòng cốt tham gia xử lý các ổ dịch bệnh truyền nhiễm tại cộng đồng.

- Tại các trường tiểu học và trung học cơ sở: Thí điểm mô hình truyền thông phòng chống các bệnh truyền nhiễm thông qua học sinh.

- Các ban ngành đoàn thể: Cử lực lượng tham gia các đội phòng chống dịch tại địa phương; đồng thời chủ động thực hiện truyền thông phòng bệnh cho các thành viên trong các buổi sinh hoạt nhằm từng bước xây dựng nhận thức của toàn xã hội về đánh giá và đáp ứng với dịch bệnh. Trong năm 2016, cần thực hiện đánh giá nguy cơ của các bệnh truyền nhiễm, xác định nội dung và đối tượng của truyền thông nguy cơ. Tổ chức truyền thông cho lãnh đạo chính quyền và ban ngành các cấp nhằm đạt được sự đồng thuận về các biện pháp đáp ứng với dịch bệnh truyền nhiễm.

5. Kế hoạch kiểm soát bệnh Sốt xuất huyết và Tay chân miệng tại 08 quận, huyện trọng điểm (theo Kế hoạch số: 2823/KH-SYT ngày 11/5/2015)

- Xác định những quận, huyện trọng điểm dựa vào một số tiêu chí như: Số ca mắc cao, dân số đông, nhiều khu nhà trọ, điều kiện vệ sinh môi trường ở một số khu vực chưa tốt, đang trong quá trình đô thị hóa, tập quán sinh hoạt cũng như điều kiện kinh tế - xã hội tạo thuận lợi cho sự gia tăng nguy cơ bộc phát dịch. TTYTDP TP phối hợp cùng với 8 quận huyện: quận 8, quận Thủ Đức, quận Gò Vấp, quận Tân Bình, quận Tân Phú, quận Bình Tân, huyện Hóc Môn và huyện Bình Chánh triển khai thực hiện kế hoạch trong 3 năm từ 2015-2018, để có giải pháp can thiệp cụ thể nhằm:

+ Nâng cao chất lượng giám sát - dự báo và xử lý dịch.

+ Đổi mới cách tiếp cận truyền thông thay đổi hành vi và huy động sự tham gia của cộng đồng.

6. Giải pháp cụ thể cho từng nhóm bệnh

6.1. Các bệnh truyền nhiễm qua muỗi Aedes aegypti (SXH, Zika, Chikugunya...)

- Giám sát các điểm nguy cơ và vùng nguy cơ phát sinh muỗi để chủ động kiểm soát sự bùng phát dịch và duy trì tính bền vững cho các hoạt động phòng chống SXH tại cộng đồng.

- Thực hiện các hoạt động giám sát ca bệnh, véc tơ và virus theo Dự án mục tiêu quốc gia phòng chống SXH.

- Xử lý các ổ dịch hướng dẫn của Bộ Y tế và vận dụng hệ thống thông tin địa lý trong giám sát dịch tại cộng đồng..

- Tiến hành xử phạt hành chính theo Nghị định 176/2013/NĐ-CP ngày 14/11/2013 đối với các cơ quan, tổ chức, cá nhân cố tình không thực hiện các biện pháp diệt lăng quăng, tạo điều kiện để phát sinh muỗi truyền bệnh để dịch bệnh lây lan tại địa phương.

- Triển khai truyền thông về nguy cơ bệnh Zika, đặc biệt nhấn mạnh phòng tránh muỗi đốt cho thai phụ; lồng ghép giám sát Zika trong giám sát huyết thanh SXHD.

6.2. Tay chân miệng

- Thực hiện truyền thông vận động sự đồng thuận của cha mẹ học sinh và toàn xã hội trong việc “Không để trẻ bệnh đến trường” nhằm hạn chế sự lây lan bệnh trong trường học.

- Xử lý các ổ dịch Tay chân miệng theo Quyết định số 581/QĐ – BYT của Bộ Y tế năm 2012.

- Giám sát chủ động tác nhân gây bệnh Tay chân miệng dựa vào phòng xét nghiệm tại BV Nhi Đồng 1, BV Nhi Đồng 2, BV Bệnh Nhiệt Đới và các bệnh viện quận, huyện.

- Tăng cường kiểm soát bệnh trong trường học.

6.3. Cúm A/H5N1

- Tăng cường giám sát sức khỏe những người trong nhà và các nhà cùng tổ với nhà có chăn nuôi, hoặc hành nghề giết mổ gia cầm - thủy cầm.

- Phát hiện sớm những điểm có gia cầm bị bệnh/ chết do nghi ngờ cúm, thực hiện theo dõi sức khỏe mỗi ngày đối với những người thường xuyên ra vào khu vực có gia cầm bệnh chết trong vòng 7 ngày.

- Nếu phát hiện người có biểu hiện viêm đường hô hấp cấp có liên quan dịch tễ với bệnh Cúm A/H5N1 phải thực hiện ngay các biện pháp phòng chống dịch theo thường quy cho đến khi có xét nghiệm âm tính.

6.4. Các bệnh truyền nhiễm xâm nhập (Ebola, Mers-CoV, Zika)

- Tại các cửa khẩu, thực hiện tờ khai y tế đối với những hành khách đến từ vùng dịch.

- Duy trì hiệu quả hệ thống thông tin giám sát hành khách từ cửa khẩu đến cộng đồng.

- Đảm bảo sẵn sàng các phương tiện cấp cứu, vận chuyển, cơ sở cách ly, điều trị để kịp thời đáp ứng khi có phát hiện ca bệnh.

6.5. Các bệnh lây qua đường tiêu hóa như Tả, Lỵ, Thương hàn, Tiêu chảy cấp

- Giám sát chủ động tác nhân gây bệnh nhiễm trùng tiêu hoá dựa vào phòng xét nghiệm.

- Xây dựng mạng lưới giám sát ca bệnh từ cộng đồng tại các phường, xã thường bị ảnh hưởng của triều cường, kênh rạch bị ô nhiễm ở các quận, huyện như quận Thủ Đức, quận 2, quận 8, Bình Chánh, quận 12, quận 7, quận 9, quận Bình Thạnh, huyện Hóc Môn, huyện Cần Giờ và huyện Nhà Bè.

- Tham mưu cho các cấp lãnh đạo chính quyền, ban ngành tính cực xử lý những điểm có nguy cơ gây và đang gây ô nhiễm môi trường, có khả năng phát sinh dịch bệnh đối với cộng đồng.

- Phát hiện sớm ca bệnh, thực hiện cách ly điều trị tại bệnh viện và triển khai các biện pháp tẩy uế khử trùng ngay khi phát hiện bệnh nhân đầu tiên.

- Đẩy mạnh tuyên truyền vệ sinh an toàn thực phẩm, phòng ngừa các bệnh lây lan qua đường tiêu hoá.

6.6. Các bệnh lây truyền qua đường hô hấp

- Phối hợp với y tế học đường các cấp trong giáo dục sức khỏe phòng bệnh và giám sát phát hiện bệnh sớm; đặc biệt lưu ý các khu ký túc xá sinh viên, khu lưu trú công nhân tại quận, huyện.

- Thực hiện nghiêm túc yêu cầu cách ly đủ thời gian quy định đối với tất cả bệnh nhân.

- Tất cả các bệnh nhân được ghi nhận Sốt phát ban phải được lấy mẫu xét nghiệm huyết thanh chẩn đoán Sởi và Rubella.

- Ngoài ra, còn có các bệnh như viêm màng não/ nhiễm trùng huyết do não mô cầu, quai bị ...

6.7. Các bệnh truyền nhiễm có vắc xin

- Thực hiện tốt công tác tiêm chủng mở rộng, thực hiện tiêm chủng an toàn và hoàn thành các chỉ tiêu đề ra.

- Các cơ sở tiêm chủng ngoài chương trình chủ động dự trữ vắc xin Thủy đậu, Sởi – Quai bị – Rubella và một số vắc xin phòng các bệnh lây truyền qua đường hô hấp để phục vụ nhu cầu tiêm chủng phòng bệnh của nhân dân.

6.8. Các bệnh lây truyền qua động vật

- Thực hiện theo thông tư 16/2013/TTLT-BYT-BNN&PTNN ngày 27/5/2013 về Hướng dẫn phối hợp phòng, chống bệnh lây truyền từ động vật sang người.

- Giám sát ca bệnh dựa vào bệnh viện, nếu phát hiện ca bệnh phải báo cáo khẩn cấp về TTYTDP TP và tổ chức chống dịch kịp thời.

- Phối hợp với Chi cục thú y Thành phố về thông tin và báo cáo mỗi tháng ca bệnh truyền nhiễm lây truyền từ động vật sang người (Đại, Liên Cầu Lợn, Leptospira, Hanta, Cúm A/H5N1...). Trong đó, Đại và Leptospira là 2 bệnh cần ưu tiên phối hợp trong công tác báo cáo, điều tra, giám sát phát hiện ca bệnh trong cộng đồng.

- Tập huấn kiểm soát bệnh Đại cho các cơ sở y tế.

- Khảo sát định kỳ để đánh giá chỉ số nền của quần thể chuột tại cộng đồng.

- Truyền thông cho cộng đồng về các biện pháp giảm tác hại do chuột gây ra.

- Dựa vào kết quả khảo sát định kỳ, quyết định hình thức và phạm vi diệt chuột.

IV. Các hoạt động và khung thời gian

Stt	Hoạt động	Người thực hiện	Người phối hợp	Người giám sát	Thời gian
1. Giám sát dịch tễ					
1.1	Thông báo ca bệnh truyền nhiễm nhập viện	BV	YTDP QH và TP	KSBTN & VXSP YTDP TP	Hàng ngày
1.2	Thông tin ca bệnh và thực hiện điều tra dịch tễ	TTYTDP TP và QH			Khi có ca bệnh
1.3	Giám sát bệnh tại học đường	YTDP QH TYT PX	Y tế học đường	YTDP TP	Cả năm
1.4	Xây dựng mạng lưới giám sát dịch tễ tại cộng đồng	TYT PX	YTDP QH	YTDP TP	Cả năm
2. Giám sát phòng thí nghiệm					
2.1	Giám sát virus SXH, Zika	Khoa XN TT YTDP TP	Bệnh viện		Theo KH riêng
2.2	Xét nghiệm các BTN tại cộng đồng	YTDP TP và QH	TYT PX		Khi có ca bệnh
2.3	Thực hiện XN nước và môi trường phục vụ chống dịch	Khoa XN, SKMT & SKTH TT YTDP TP	KSBTN&VXS P		Theo KH giám sát nước
3. Huấn luyện					
3.1	Tập huấn triển khai thông tư 54/2015/TT-BYT Xây dựng quy trình chuẩn giám sát và phòng chống các BTN gây dịch	TTYTDP TP (khoa KSBTN)	TTYTDP TP (phòng KH-TC)		Tháng 6/2016
3.2	Tập huấn BTN và các quy trình chuẩn giám sát cho tuyến QH: TCM, LCL, NMC, BTN từ chuột (4 lớp TOT)	YTDP TP	Các BV TP		Tháng 4-7/2016
3.3	Tập huấn các BTN mới nổi (02 lớp)	YTDP TP	Các BV TP		Tháng 3 & 7/2016
3.4	Tập huấn kiểm soát bệnh Đại cho các cơ sở y tế (02 lớp)	YTDP TP	Bv BNĐ		Tháng 8 - 9/2016
3.5	Tập huấn các quy trình cho tuyến PX (4 lớp/ QH)	YTDP QH	YTDP TP	YTDP TP	Tháng 5 - 6/2016
3.6	Giám sát và phòng chống các bệnh truyền nhiễm trong học đường (48 lớp cho BGH và nhân viên y tế học đường tại các trường mầm non, tiểu học, trung học công & tư)	YTDP QH	YTDP TP	YTDP TP	Tháng 7 - 8/2016

Stt	Hoạt động	Người thực hiện	Người phối hợp	Người giám sát	Thời gian
3.7	Thực hành kỹ thuật khảo sát và XN vec tơ	YTDP TP			Tháng 7/8/2016
4. Phòng chống dịch					
4.1	Tiêm chủng phòng bệnh theo chương trình	YTDP QH TYT PX		YTDP TP	Theo KH của TCMR
4.2	Tiêm chủng ngoài chương trình	Các cơ sở tiêm chủng		YTDP TP	
4.3	Truyền thông, giáo dục sức khỏe phòng chống BTN	T3G, T2G	KSDB 24 QH	T4G	
4.4	Giám sát điểm nguy cơ, vùng nguy cơ	TYT PX	YTDP QH	YTDP TP	Theo KH riêng
5. Kiểm soát SXH và TCM tại 8 QH trọng điểm					
5.1	Điều tra đánh giá truyền thông nguy cơ	YTDP TP	YTDP QH	YTDP TP	Tháng 6/2016
5.2	Nâng cao năng lực, hỗ trợ QH	YTDP TP	YTDP QH	YTDP TP	Cả năm

Ngoài ra, Sở Y tế cũng làm đầu mối phối hợp với các Sở Giáo dục – Đào tạo, Sở Tài nguyên – Môi trường, Sở Nông nghiệp – Phát triển nông thôn, Chi cục Thú y, các ban ngành, đoàn thể, Ban quản lý khu công nghiệp, khu chế xuất để phòng, chống chủ động các dịch bệnh SXH, TCM, các bệnh lây truyền qua trung gian động vật như bệnh dại, bệnh do Hanta virus, cúm gia cầm trên người,...nhằm giảm thiểu số ca mắc, tử vong trong trường học và cộng đồng.

V. Phân công thực hiện

1. Trung tâm Y tế Dự phòng thành phố

- Tham mưu xây dựng kế hoạch phòng chống dịch bệnh của thành phố.
- Giám sát chặt chẽ tình hình mắc dịch bệnh đến tận thôn, ấp, xã, phường, hộ gia đình, các yếu tố nguy cơ, báo cáo kịp thời về Bộ Y tế theo quy định.
- Triển khai hoạt động xử lý triệt để ổ dịch theo quy định của Bộ Y tế.
- Phối hợp với Trung tâm truyền thông Giáo dục Sức khỏe thực hiện tuyên truyền, hướng dẫn nhân dân thực hiện các biện pháp phòng chống dịch bệnh.
- Phối hợp với các Viện Vệ sinh dịch tễ, Viện Pasteur triển khai các Điểm giám sát trọng Điểm theo kế hoạch được phê duyệt.
- Kiện toàn các đội cơ động chống dịch, sẵn sàng hỗ trợ các địa phương khi cần thiết.
- Triển khai các hoạt động tập huấn, giám sát kiểm tra các hoạt động phòng chống dịch bệnh, tiêm chủng, giám sát chất lượng nước và vệ sinh môi trường theo chức năng nhiệm vụ
- Phối hợp Trung tâm GIS - Sở Khoa học – Công nghệ và Medinet thực hiện ứng dụng hệ thống thông tin địa lý trong giám sát bệnh truyền nhiễm

- Phối hợp T4G và các TTYTDP QH triển khai thực hiện kế hoạch Tăng cường kiểm soát bệnh SXH – TCM tại 8 QH trọng điểm

2. Trung tâm Kiểm dịch y tế quốc tế

- Xây dựng, triển khai thực hiện kế hoạch kiểm dịch y tế quốc tế tại cửa khẩu.
- Giám sát chặt chẽ tại cửa khẩu các trường hợp nghi mắc bệnh truyền nhiễm nguy hiểm nhóm A.
- Kiểm tra giám sát, xử lý y tế đối với người, phương tiện, hàng hóa tại các cửa khẩu.
- Thông báo kịp thời cho Trung tâm Y tế dự phòng thành phố và Viện Pasteur Tp.HCM các trường hợp mắc bệnh truyền nhiễm gây dịch tại cửa khẩu.
- Tuyên truyền, hướng dẫn nhân dân thực hiện các biện pháp phòng chống bệnh truyền nhiễm tại các cửa khẩu.

3. Bệnh viện Bệnh Nhiệt đới, Nhi đồng 1, Nhi đồng 2; các bệnh viện đa khoa thành phố

- Xây dựng kế hoạch tổ chức thu dung, cấp cứu và Điều trị dịch bệnh, duy trì hoạt động thường xuyên của bệnh viện khi có dịch bệnh.
- Chuẩn bị đầy đủ thuốc, trang thiết bị hồi sức cấp cứu và các phương tiện cần thiết để sẵn sàng tiếp nhận, cấp cứu và Điều trị bệnh nhân.
- Tập huấn phác đồ cấp cứu, Điều trị bệnh truyền nhiễm, hướng dẫn các cơ sở Điều trị thực hiện.
- Chỉ đạo tuyến và hỗ trợ tuyến dưới về mặt chuyên môn, nhân lực, vật lực khi cần thiết; kiểm tra giám sát công tác phòng chống dịch bệnh của các cơ sở khám chữa bệnh trên địa bàn thành phố.
- Thực hiện kiểm soát nhiễm khuẩn bệnh viện, phòng chống lây nhiễm chéo trong bệnh viện.
- Thực hiện báo cáo ca bệnh truyền nhiễm cho các đơn vị y tế dự phòng theo thông tư 54/2015/TT-BYT về Hướng dẫn chế độ thông tin báo cáo và khai báo bệnh, dịch bệnh truyền nhiễm.
- Phối hợp thực hiện thu thập mẫu bệnh phẩm, thu thập thông tin đánh giá nguy cơ trong việc triển khai giám sát trọng Điểm quốc gia.

4. Trung tâm Truyền thông giáo dục sức khỏe (T4G)

- Xây dựng kế hoạch truyền thông giáo dục sức khỏe phòng, chống dịch bệnh năm 2016.
- Phối hợp với Trung tâm Truyền thông - Giáo dục sức khỏe Trung ương và các cơ sở y tế trên địa bàn thành phố, cơ quan thông tin đại chúng tăng cường công tác truyền thông nguy cơ, giáo dục sức khỏe, phổ biến kiến thức về các biện pháp phòng bệnh, giáo dục vệ sinh, chú trọng những nơi có nguy cơ cao, nơi tập trung đông người (trường học, khu công nghiệp ...).
- Xây dựng các tài liệu về truyền thông giáo dục sức khỏe theo quy định hiện hành.

- Tổ chức tập huấn công tác truyền thông phòng chống dịch bệnh cho đội ngũ thực hiện công tác truyền thông giáo dục sức khỏe.

5. Trung tâm Y tế Dự phòng quận, huyện

- Lập kế hoạch truyền thông phòng chống dịch của quận huyện trên cơ sở kế hoạch của thành phố và tình hình thực tế tại địa phương.

- Tham mưu Ủy ban nhân dân quận huyện đưa nội dung phòng chống dịch bệnh vào sinh hoạt định kỳ của các đoàn thể, các tổ chức chính trị - xã hội tại quận huyện; thực hiện xử phạt vi phạm hành chính theo nghị định 176/2013/NĐ-CP.

- Chủ động phối hợp với Ủy ban nhân dân các phường xã trong quận huyện thực hiện kế hoạch phòng chống dịch, sắp xếp bố trí nhân lực phù hợp.

- Giám sát chặt chẽ phát hiện sớm trường hợp mắc bệnh đầu tiên tại khu phố, xã, phường, hộ gia đình để khoanh vùng và xử lý kịp thời.

- Thành lập đội cơ động chống dịch bệnh, xử lý kịp thời trường hợp các trường hợp khẩn cấp, hỗ trợ phường/xã trong công tác chống dịch.

- Triển khai hoạt động xử lý triệt để ổ dịch theo đúng Hướng dẫn giám sát và phòng, chống dịch bệnh của Trung tâm Y tế Dự phòng.

- Tuyên truyền, hướng dẫn nhân dân thực hiện các biện pháp phòng, chống bệnh dịch.

6. Bệnh viện đa khoa quận, huyện

- Xây dựng kế hoạch thu dung, cách ly và điều trị bệnh nhân và duy trì hoạt động thường xuyên của bệnh viện khi có dịch bệnh.

- Chuẩn bị đầy đủ thuốc, trang thiết bị hồi sức cấp cứu và các phương tiện cần thiết để sẵn sàng tiếp nhận, cấp cứu và Điều trị bệnh nhân.

- Thực hiện báo cáo ca bệnh truyền nhiễm cho các đơn vị y tế dự phòng theo thông tư 54/2015/TT-BYT về Hướng dẫn chế độ thông tin báo cáo và khai báo bệnh, dịch bệnh truyền nhiễm.

7. Trạm Y tế xã, phường

- Lập kế hoạch phòng, chống dịch bệnh năm 2016, tham mưu với Ủy ban nhân dân xã, phường, thị trấn bảo đảm kinh phí cho công tác chống dịch bệnh của địa phương; huy động các ban, ngành, đoàn thể, tổ trưởng, trưởng thôn vận động người dân đưa trẻ đi tiêm chủng và tham gia tích cực công tác phòng chống dịch bệnh.

- Giám sát chặt chẽ phát hiện sớm trường hợp nghi mắc bệnh tại từng tổ, khu phố, hộ gia đình để khoanh vùng và xử lý kịp thời, triệt để ổ dịch, không lây lan; cấp cứu ban đầu và Điều trị bệnh nhân khi mắc bệnh dịch, giám sát các trường hợp Điều trị tại nhà.

- Thực hiện tuyên truyền trên hệ thống truyền thông cơ sở, tổ chức truyền thông trực tiếp tại cộng đồng về các biện pháp phòng, chống dịch bệnh, huy động cộng đồng trong các hoạt động tiêm chủng phòng bệnh.

- Thành lập đội diệt lăng quăng, xử lý ổ dịch tại phường/xã, kịp thời xử lý trường hợp mắc bệnh dịch đầu tiên, không để dịch bệnh lây lan.

- Báo cáo kịp thời cho Trung tâm y tế dự phòng huyện các trường hợp bệnh truyền nhiễm theo quy định.

VI. Kinh phí

Kinh phí cho kế hoạch này gồm nhiều nguồn từ các dự án, chương trình sức khỏe và kinh phí phòng chống dịch của Thành phố.

Trên đây là kế hoạch phòng chống dịch bệnh chủ động năm 2016. Sở Y tế đề nghị các đơn vị căn cứ kế hoạch này khẩn trương xây dựng và triển khai kế hoạch hoạt động phòng, chống dịch bệnh hiệu quả tại địa phương, đơn vị. Trong quá trình thực hiện, nếu gặp khó khăn đề nghị đơn vị liên hệ Sở Y tế để được hỗ trợ, giải quyết./.

Nơi nhận:

- Bộ Y tế;
- Cục Y tế Dự phòng;
- Thường trực UBND TP;
- Đ/c Nguyễn Thị Thu – PCT UBND TP;
- TTYTDP TP; T4G;
- UBND, PYT, TTYTDP, BV 24 QH;
- BV BNĐ, NĐ1, NĐ2, BVĐK TP;
- Ban Giám đốc Sở;
- P.KHTH, P.TCKT, P.NVY, VP SYT;
- Lưu: Văn phòng Sở.
VAT, ĐMS (100b)

